

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 1 § 1 mom., 2 § 2 mom., 10 § 1 mom., 18 § 5 och 6 mom., 24 § 1 och 2 mom., 24 a § 1 och 2 mom., 24 b § 1 mom., 24 e § 3 mom. 2 punkten, 24 g § 3 mom., 26 § 2 mom. och 26 d § 1 mom.,

sådana de lyder, 1 § 1 mom., 2 § 2 mom., 10 § 1 mom., 18 § 6 mom., 24 g § 3 mom. och 26 d § 1 mom. i lag 522/2018, 18 § 5 mom. och 24 § 1 mom. i lag 1189/2021, 24 § 2 mom. i lag 1352/2007, 24 a § 1 och 2 mom., 24 b § 1 mom. och 24 e § 3 mom. 2 punkten i lag 1419/2019 samt 26 § 2 mom. i lag 542/2012, och

fogas till lagen, i stället för den 14 § som upphävts genom lag 1653/2015, en ny 14 § som samtidigt flyttas till det nya 4 a kap. som fogas till lagen, samt till lagen ett nytt 4 a kap. och en ny 23 a § som följer:

1 §

Lagens syfte

Arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002) finansieras genom en statsandel som motsvarar grundtrygghetsandelen, genom arbetslöshetsförsäkringspremier enligt denna lag, genom arbetsgivarens självriskpremier enligt utkomstskyddet för arbetslösa (*självriskpremier*) och genom medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) så som föreskrivs i denna lag. De arbetspensionstillägg och försäkringspremier som avses i arbetspensionslagstiftningen, de vuxenutbildningsstöd som avses i lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000) i fråga om andra än företagare och yrkesexamensstipendier i fråga om andra än i tjänste- eller anställningsförhållande till staten varande personer, den lönegaranti som avses i lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000), den omställningsspenning som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och den utbildning inom omställningsskyddet som avses i 5 a kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice finansieras med avgifterna enligt denna lag så som föreskrivs i denna lag.

2 §

Arbetslöshetsförsäkringspremier

Arbetslöshetsförsäkringspremierna ska bestämmas så att Sysselsättningsfonden som avses i denna lag kan klara av finansieringen av de arbetslöshetsförmåner, det vuxenutbildningsstöd,

RP 62/2022 rd
ShUB 13/2022 rd
RSv 97/2022 rd

den omställningspenning och den utbildning inom omställningsskyddet som den ansvarar för samt överföringarna av betalningsandelar enligt 23, 23 a och 24 §.

10 §

Sysselsättningsfondens uppgifter

Sysselsättningsfonden har till uppgift att

- 1) finansiera de förmåner som avses i 1 § till den del staten och de enskilda arbetslöshetskassorna inte svarar för dem,
- 2) fastställa och uppbära de arbetslöshetsförsäkringspremier som avses i 2 § och övervaka att de förpliktelser i anslutning till arbetslöshetsförsäkringspremierna som föreskrivs i denna lag uppfylls,
- 3) fastställa och ta ut den omställningsskyddspremie som avses i 4 a kap. och den självriskpremie som avses i 8 a kap.,
- 4) sköta Sysselsättningsfondens tillgångar så att de ger intäkter och så att tillgångarna tryggas på det sätt att fondens likviditet är tryggad samt göra upp en placeringsplan för placeringen av fondens medel som är tillräcklig med tanke på arten av fondens placeringsverksamhet,
- 5) sköta återbetalningar och återkrav som avses i artiklarna 65.6 och 65.7 i grundförordningen beträffande arbetslöshetsdagpenningar som betalats till personer som varit medlemmar i en arbetslöshetskassa,
- 6) verkställa ersättningar enligt lagen om ersättning för utbildning (1140/2013),
- 7) bevilja vuxenutbildningsstöd och yrkesexamensstipendier enligt lagen om vuxenutbildningsförmåner.

4 a kap.

Omställningsskyddspremie

14 §

Arbetsgivares omställningsskyddspremie

Arbetsgivares omställningsskyddspremie består av uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie som avses i 14 a § och den gemensamma del som avses i 14 b §.

14 a §

Uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie

Uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie utgår från den omställningspenning som Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan betalar och dess belopp är omställningspenningen multiplicerad med 0—2,9. Uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie betalas för sådana arbetstagare som avses i 5 a kap. 2 § 1 mom. 1—3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönesumma som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremierna under det år som föregår uppsägningens år samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönesumma är minst 2 197 500 euro är skyldiga att betala uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie. Full uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie

tas ut om arbetsgivarens lönesumma är minst 35 160 000 euro. Om lönesumman är mindre, sjunker premien lineärt så att ingen premie tas ut om lönesumman är högst 2 197 500 euro.

14 b §

Omställningsskyddspremiens gemensamma del

Omställningsskyddspremiens gemensamma del ingår i arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie som avses i 18 §.

I den gemensamma delen beaktas beloppet av den omställningsskyddsutgift som finansieras med den gemensamma delen.

På fastställande och uttag av omställningsskyddspremie tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om fastställande och uttag av arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie.

14 c §

Rätt att få uppgifter

För fastställande och verkställande av den betalningsskyldighet som föreskrivs i 14 a § och oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Sysselsättningsfonden och den besvärinstans som avses i denna lag rätt att utan avgift få nödvändiga uppgifter om arbetsgivaren och arbetstagaren av

- 1) Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och arbets- och näringsbyråerna,
- 2) övriga statliga myndigheter, välfärdsområdesmyndigheter och kommunala myndigheter samt övriga offentlighetsrättsliga samfund,
- 3) arbetsgivaren.

Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna och arbets- och näringsbyråerna har den rätt som avses i 1 mom. att av arbetsgivaren få de uppgifter som är nödvändiga för att fullgöra skyldigheten att lämna uppgifter enligt 14 d §.

14 d §

Skyldighet att lämna uppgifter

Oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om utlämnande av uppgifter är Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna skyldiga att utan avgift till Sysselsättningsfonden lämna följande uppgifter om de arbetstagare som avses i 5 a kap. 2 § 1 mom. 1—3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice:

- 1) namn och personbeteckning,
- 2) arbetsgivarens namn,
- 3) huruvida personen har rätt till utbildning inom omställningsskyddet,
- 4) uppgifter som gäller omställningsskyddets belopp,
- 5) datum då anställningsförhållandet inleddes och övriga uppgifter som gäller hur länge personen har varit anställd hos arbetsgivaren,
- 6) datum då personen sagts upp och uppsägningsgrunden,
- 7) anledning till att personen inte har rätt till omställningsskydd.

Sysselsättningsfonden har rätt att sammanställa och behandla de personuppgifter som avses i denna paragraf för fastställande och uppbörd av omställningsskyddspremien. Sammanställda uppgifter får bevaras tills ovan nämnda uppgift har utförts. Sammanställda uppgifter får inte lämnas vidare.

Oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter ska närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter före utgången av april och oktober månad upplysa Sysselsättningsfonden om de utlåtanden som avses i 9 kap. 1 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

14 e §

Påförande av omställningsskyddspremie i vissa situationer

Om det uppenbara syftet med ett företagsarrangemang har varit att kringgå bestämmelserna om uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie, får Sysselsättningsfonden fastställa omställningsskyddspremien enligt det läge som gällde före arrangemanget i fråga.

En arbetsgivare som genomfört företagsarrangemang ska uppvisa en utredning över att arrangemanget inte har vidtagits för att företaget ska befrias från uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie. Om en sådan utredning inte uppvisas, ska Sysselsättningsfonden fastställa en premie.

När Sysselsättningsfonden begär utredning om arrangemanget inom företaget ska den underätta arbetsgivaren om att utebliven utredning inte hindrar att premien fastställs.

Om uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie tas ut i en situation där en sådan arbetstagare som avses i 5 a kap. 2 § 1 mom. 1—3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice inte har fått omställningspenning, fastställer Sysselsättningsfonden den lön som ska ligga till grund för omställningspenningen med iakttagande av bestämmelserna i 9 kap. 2 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

14 f §

Meddelande av beslut och uppbörd av omställningsskyddspremie

Sysselsättningsfonden meddelar beloppet av uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie i ett skriftligt beslut när den har blivit upplyst av Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att omställningspenning har betalats eller av arbets- och näringsbyrån om att rätt till utbildning föreligger. Innan beslutet meddelas ska Sysselsättningsfonden bereda arbetsgivaren tillfälle att framlägga en skriftlig anhållan om befrielse från omställningsskyddspremie samt eventuella uppgifter som grund för befrielse.

Omställningsskyddspremier som påförts genom beslut får drivas in genom utsökning utan dom enligt vad som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om premien inte betalas inom utsatt tid tillkommer för den tid betalningen dröjer en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

14 g §

Återbäring av omställningsskyddspremier

På ansökan ska Sysselsättningsfonden till en arbetsgivare återbära uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie, om arbetsgivaren under uppsägningstiden eller tiden för återanställande enligt 6 kap. 6 § i arbetsavtalslagen (55/2001) har ingått ett arbetsavtal som gäller tills vidare med den uppsagda arbetstagaren och arbetstagaren har varit i detta arbete under minst ett års tid.

Återbäring av premie ska sökas inom fem år från det att ansökan tidigast kan göras enligt 1 mom. När ansökan blir anhängig avbryts tidsfristen. En fordran som gäller återbäring av omställningsskyddspremie preskriberas fem år efter det att beslutet meddelades, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen avbryts på de sätt som föreskrivs i 10 och 11 § i lagen

om preskription av skulder (728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid löpa.

14 h §

Tillämpning på tjänstemän

Bestämmelserna om arbetstagare i detta kapitel tillämpas även på statstjänstemän och på tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden.

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie är lika stora innan den gemensamma delen av omställningsskyddspremien läggs till arbetsgivares genomsnittliga premie. Ändringar i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier fördelar sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie, med undantag för den ändring av utgifterna för omställningsskydd som finansieras med omställningsskyddspremiens allmänna del. I arbetsgivares genomsnittliga premie beaktas också självriskpremien. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie ska graderas så att premien för den del av lönebeloppet som inte överstiger 2 197 500 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönebeloppet som överstiger 2 197 500 euro. Denna fjärdedel uttrycks i fulla hundra delar av en procentenhet avrundad till närmaste fem hundra delar.

Procentsatserna för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie samt koefficienten med vilken uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie fastställs bestäms för ett kalenderår i sänder. Sysselsättningsfonden ska senast i augusti lägga fram sitt förslag till premier och koefficient för året därpå för social- och hälsovårdsministeriet.

8 kap.

Överföring av betalningsandelar

23 a §

Redovisning av omställningsskyddspremier

Av influtna omställningsskyddspremier redovisar Sysselsättningsfonden till Folkpensionsanstalten ett belopp som motsvarar andelen omställningsspenningar som Folkpensionsanstalten har betalat.

Det belopp som årligen ska redovisas fastställs av social- och hälsovårdsministeriet sedan det begärt utlåtande av Sysselsättningsfonden. Det belopp som ska redovisas kan justeras under redovisningsåret på initiativ av Folkpensionsanstalten eller social- och hälsovårdsministeriet. Efter att Folkpensionsanstaltens bokslut har fastställts ska överskottet av det belopp som årligen ska redovisas återbäras till social- och hälsovårdsministeriet, som ska redovisa beloppet till Sysselsättningsfonden.

24 §

Betalningsskyldighet

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönesumma som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien under det år som föregår uppsägningens år samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönesumma är minst 2 197 500 euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

1) den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagaren permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en person som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 62 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 65 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 64 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

Arbetsgivaren är inte skyldig att betala självriskpremie, om

1) anställningsförhållandet har upphört innan personen i fråga har fyllt 56 år,

2) anställningsförhållandet har varat mindre än tre år,

3) anställningsförhållandet har sagts upp enligt 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen eller hävts enligt 8 kap. 1 § i nämnda lag av andra än hälsomässiga orsaker som beror på arbetstagaren,

4) arbetstagaren efter att anställningsförhållandet upphört på nytt har uppfyllt det arbetsvillkor som avses i 5 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i en anställning hos en annan arbetsgivare än den som ursprungligen sade upp arbetstagaren,

5) arbetstagaren har sagt upp sig på eget initiativ och utan arbetsgivarens medverkan, eller

6) arbetstagaren är född 1965 eller senare.

24 a §

Självriskpremiens belopp

I de fall som avses i 24 § 1 mom. 1 punkten utgörs grunden för självriskpremien av det belopp motsvarande förmånsutgiften som skulle betalas till den uppsagda eller permitterade arbetstagaren till ett belopp motsvarande den inkomstrelaterade dagpenningen från det att hans eller hennes rätt till tilläggsdagar börjar tills han eller hon fyller 65 år, dock minst ett belopp som motsvarar förmånsutgiften för ett år.

I de fall som avses i 24 § 1 mom. 2 punkten utgörs grunden för självriskpremien av det belopp som motsvarar förmånsutgiften enligt den inkomstrelaterade dagpenningen för den tid arbetslöshetsförmån har betalats till den uppsagda arbetstagaren från anställningsförhållandets slut tills han eller hon fyller 65 år.

24 b §

Uppbörd och återbäring av självriskpremie

Självriskpremie uppbärs enligt 24 § 1 mom. 1 punkten då rätten till tilläggsdagar börjar och enligt 24 § 1 mom. 2 punkten då den uppsagda arbetstagaren har fyllt 65 år.

24 e §

Skyldighet att lämna uppgifter

Oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om utlämnande av uppgifter ska Finansinspektionen och Folkpensionsanstalten till Sysselsättningsfonden lämna följande uppgifter:

2) före utgången av april månad personbeteckning och arbetslöshetskassans nummer för de personer som under det föregående kalenderåret fyllt 65 år och som har fått arbetslöshetsdagpenning efter fyllda 65 år och vars rätt till tilläggsdagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte har börjat före fyllda 65 år.

24 g §

Rätt att söka ändring

När ändring söks i Sysselsättningsfondens beslut iaktas i tillämpliga delar 12 kap. 1 § 2 mom. samt 4 och 5—7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. När ändring söks i ett beslut som Sysselsättningsfonden meddelat med stöd av 14 f och 24 c § i denna lag iaktas dessutom 12 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

26 §

Preskription

Beslut om självriskpremiens belopp kan inte meddelas efter det att fem år har förflutit från tidpunkten för uppbörderna av självriskpremie enligt 24 b § 1 eller 2 mom. Beslut om beloppet av uppsägande arbetsgivares omställningsskyddspremie får inte fattas efter det att fem år har förflutit från uppsägningen.

26 d §

Bevarande av handlingar

Sysselsättningsfonden ska bevara handlingar som hänför sig till ordnandet av finansieringen av förmåner enligt denna lag, arbetslöshetsförsäkringspremierna, omställningsskyddspremierna och självriskpremierna på det sätt som bestäms i arkivlagen (831/1994). Om arkivverket inte har bestämt att de ovannämnda handlingarna ska bevaras varaktigt, ska Sysselsättningsfonden bevara

1) handlingar som behövs för fastställandet av arbetslöshetsförsäkringspremier i tio år från ingången av året efter försäkringsåret,

2) handlingar som behövs för fastställandet av i 14 a § avsedda omställningsskyddspremier i 10 år från utgången av kalenderåret efter det år då beslutet meddelades,

3) handlingar som behövs för fastställandet av självriskpremier till utgången av det år under vilket en person som avses i 24 § i denna lag fyller 75 år,

4) handlingar som behövs för uppbörden av arbetslöshetsförsäkringspremier, omställnings-
skyddspremier och självriskpremier till dess att uppbörden avslutas och i fem kalenderår därefter,

5) handlingar som gäller ett besvärssärende i tio år, om de inte enligt 1—4 punkten ska förvaras
längre tid,

6) personuppgifter som införts i arbetslöshetsförsäkringsregistret i fem år, om de inte ska be-
varas längre tid till följd av 1—5 punkten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023. Lagens 14 b och 18 § träder dock i kraft först den
1 augusti 2022.

Från arbetsgivares självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa avdras omställnings-
skyddspremier som betalats tidigare för samma arbetstagare.

På självriskpremien för arbetstagare födda före 1963 tillämpas bestämmelserna i lagens
8 a kap. om självriskpremie för arbetsgivares utkomstskydd för arbetslösa, sådana de lyder när
denna lag träder i kraft.

Nådendal och Helsingfors den 8 juli 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen